

**UCHWAŁA NR XIX.144.2016
RADY GMINY BARUCHOWO**

z dnia 29 kwietnia 2016 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo
na lata 2016 – 2020**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 r. poz. 163 z późn.zm.¹⁾) uchwala się, co następuje:

§ 1. 1. Przyjmuje się Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2020.

2. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baruchowo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 29 kwietnia 2016 r. i podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady Gminy
Baruchowo

Jarosław Komorek

¹⁾ zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 1045, 1058, 1240, 1310, 1359, 1607, 1616, 1830 i 1893 oraz z 2016 r. poz. 195

Załącznik do
Uchwały Nr XIX/144.2016
Rady Gminy Baruchowo
z dnia 29 kwietnia 2016 r.

GMINNA STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH GMINY BARUCHOWO
NA LATA 2016 - 2023

KWIECIEŃ 2016 R.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Spis treści

I. WSTĘP

- 1. Uwarunkowania tworzenia strategii 5
- 2. Podstawy prawne 8

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

- 1. Charakterystyka gminy 10
- 2. Demografia 11
- 3. Problemy społeczne w perspektywie ośrodka pomocy społecznej 13
- 4. Kwestia dziecka 17
- 5. Kwestia osób bezrobotnych 18
- 6. Kwestia ubóstwa 26
- 7. Kwestia uzależnień i przemoc w rodzinie 31
- 8. Kwestia niepełnosprawności 35
- 9. Ludzie starsi 38
- 10. Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych 39
- 11. Kwestia mieszkaniowa 43
- 12. Identyfikacja problemów społecznych przez gminę 44

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

- 1. Wizja rozwoju społecznego, cele priorytetowe i cele szczegółowe 48
- 2. Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii i podmioty wspierające 60
- 3. Finansowanie strategii 60
- 4. Monitoring i wdrażanie strategii 60

IV. UWAGI KOŃCOWE

62

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

I. WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu.

Na poziomie zarządzania lokalnego, w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społecznej skutki kwestii społecznych.

Dokument ten stanowi podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym oraz doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia definiuje istniejące problemy, wyznacza najważniejsze priorytety i wskazuje na metody ich rozwiązywania.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz wszyscy zainteresowani mieszkańcy.

Ostateczny kształt dokumentowi nadał Zespół Ośrodka Pomocy Społecznej.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2016-2023.

Jest zgodny z założeniami odnoszącymi się do polityki społecznej dokumentów strategicznych, przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim i samorządowym, umożliwiającym o ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Fazy powstawania Strategii

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskiwanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z trzech zasadniczych części tj. części wprowadzającej, diagnostyczno – analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno – programowych) tworzenia dokumentu.

Część diagnostyczno – analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno gospodarczej w Gminie Baruchowo, która została oparta na badaniu źródeł, zasadnych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego.

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań.

W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań oraz jest zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrażania strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

1. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII

Dokument wpływający na rzeczywistość społeczną winien być oparty na wartościach i zasadach polityki społecznej. Wartość to termin używany do określenia tego, co godne i pożądane, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich odrzuca, jako złe, czyli traktuje jako „antywartości”, inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności.

Wartość jest rzeczą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społecznej, stan zaspokajania potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społecznej, gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwalne i uznawane. Wartości odczuwalne wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwalne jako wartość.

Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to :

1. **Zasada samopomocy** – przejawiająca się w istnieniu i rozwoju wzajemnej pomocy ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana, jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić ze strony rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jako wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzysząca temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych;

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym.

Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które :

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność między zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

podstawowej, która posłużyła za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny, jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania sił rodziny należy rozpocząć każdy rodzaj oferowanej pomocy.

2. PODSTAWY PRAWNE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust.1 pkt.1 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej, który w ramach zadań własnych gminy przewidują „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”.

Na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich między innymi :

- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015r., poz. 163, z późn.zm)
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2015r, poz.1515 z późn. zm)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz. 721 z późn.zm)
- Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. z 2011r, Nr 231, poz. 1375 z późn.zm)
- Ustawa z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu Alkoholizmowi (Dz.U. z 2016r., poz.487)
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015r. , poz. 1390)
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. 2015r., poz. 332 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

ze środków publicznych (Dz.U. z 2015r., poz. 581 z późn.zm.)

- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015r. poz.149 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz.U. z 2011r. Nr 43, poz. 225 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2006r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U. z 2006r. Nr 94, poz. 651 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016r. poz. 239 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 13 listopada 2003r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2016r., poz. 198)
- Ustawa z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U.z 2015r.,poz.114 z późn.zm.))
- Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. z 2016r. poz. 169 z późn.zm.)
- Ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2016r., poz. 195)
- Podczas realizacji strategii znajdzie również potrzeba odwołania się do innych aktów prawnych m.in. z zakresu edukacji, kultury, ochrony zdrowia i budownictwa socjalnego.

II. DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

1. CHARAKTERYSTYKA GMINY.

Gmina Baruchowo ma charakter typowo rolniczy i turystyczno-usługowy. Początki jej powstawania nie były łatwe. Powołano komitet, który w 1982r. rozpoczął formalne starania u władz wojewódzkich i centralnych i tak w 1984r. mała wieś Baruchowo stała się siedzibą władz lokalnych. Obszar gminy wynosi 10.107 ha, na którym w 15 sołectwach zamieszkuje 3.574 osób , z tego 1.796 mężczyzn i 1.778 kobiet. Istniejąca i wciąż rozwijająca się infrastruktura gminy zabezpiecza potrzeby mieszkańców. Mimo niskich dochodów jakie gmina posiada, dzięki operatywności i gospodarności

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

władz na terenie Gminy Baruchowo powstało wiele obiektów np. Hala Sportowa oraz kompleks sportowy w Baruchowie.

Ten obraz jednak przyćmiewa pogarszająca się sytuacja materialno – bytowa społeczności lokalnej, której 80% stanowią rolnicy indywidualni, a wpływy do budżetu (podatki) znikome.

Na terenie Gminy Baruchowo nie ma zakładów produkcyjnych, w których mieszkańcy znaleźliby zatrudnienie, a zarazem zakłady te „zasiliłyby” budżet gminy.

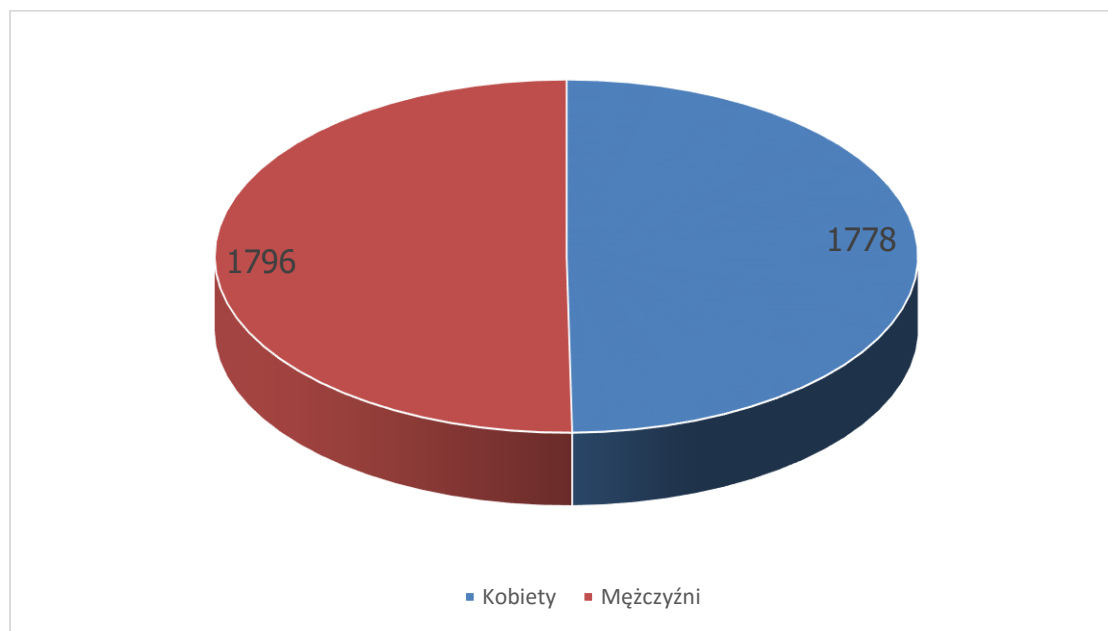
2. DEMOGRAFIA

Przyrost naturalny decyduje o strukturze demograficznej każdego kraju. Jest to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Wartości dodatnie oznaczają liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów, ujemna – odwrotnie.

Dynamikę przyrostu naturalnego kształtuje zarówno stopa urodzeń jak i stopa zgonów.

Ważną przesłanką w rozważaniach nad stanem populacji danego regionu jest obciążenie ekonomiczne. Powiększenie się udziału ludności starej, w większości już nieaktywnej zawodowo, zwiększa stopień obciążenia ekonomicznego ludnością w wieku poprodukcyjnym. Rozmiary depresji demograficznej, jaka trwa w Polsce od lat 90 XX wieku, nie są w pełni uświadomione. Utrzymywanie się bardzo niskiego poziomu urodzeń przy odpływie migracyjnym ludności doprowadziło w 2012r. do większego obciążenia grupy produkcyjnej ludnością poprodukcyjną niż ludnością w wieku przedprodukcyjnym.

Wykres 1. Ludność Gminy Baruchowo w 2014r.

Z końcem 2014r. ludność Gminy Baruchowo liczyła 3.574 osób w tym 1778 kobiet. Średnio na 100 mężczyzn przypadają 100 kobiet.

Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Baruchowo jest porównywalna zarówno ze strukturą demograficzną województwa, jak i całej Polski.

Starzenie demograficzne wyrażające się wzrostem udziału ludności w wieku 60 i więcej lat spowoduje anomalie wysokiego stanu starości. Proces ten postępować będzie najszybciej w miastach, gdzie nastąpi wzrost udziału ludności starej, aż do 29,8% w 2020r.. Zatem ok. 2025r. 1/3 ludności miasta może przekroczyć 60 rok życia.

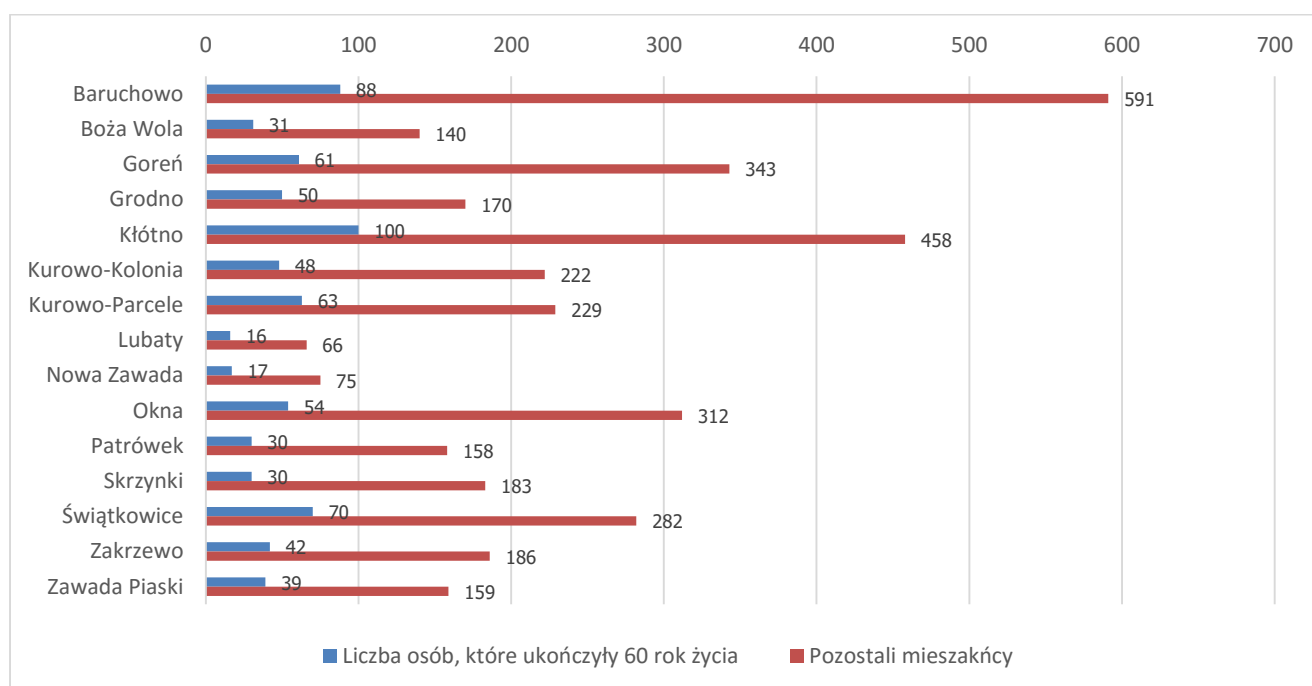
Przyczyn postępującego starzenia się miast jest kilka:

- niska rozrodczość, powodująca brak zastępowalności biologicznej pokoleń, prowadzi do stałego zmniejszania się udziału najmłodszych grup wieku w ogólnym zaludnieniu;

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- poprawa warunków bytowych, opieki i profilaktyki zdrowotnej oraz wysokiej świadomości w zakresie własnego zdrowia wpłynie na stopniowe wydłużanie się czasu trwania życia;
- odpływ ludności z miasta na otaczające obszary wiejskie;
- odpływ za pracę poza granice podregionu dotyczący głównie ludzi młodych.

Wykres 3. Zestawienie mieszkańców Gminy Baruchowo z uwzględnieniem osób przekraczających 60 rok życia w 2014 roku

Z powyższego wynika, że poziom starzenia w poszczególnych miejscowościach przebiega nierównomiernie, są obszary gdzie odsetek seniorów znacznie przekracza poziom ? To tam w sposób szczególny należałoby podejmować działania rozwijające aktywizację i opiekę nad osobami starszymi i ich rodzinami.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

3. PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.

Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy Baruchowo odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);
- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Spośród 3.574 mieszkańców gminy, 508 osoby (14,21% ogółu mieszkańców) skorzystały z systemu pomocy społecznej w roku 2014. Liczba ta obejmuje również członków rodzin osób, którym decyzją administracyjną przyznano wsparcie.

Wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, na wspomaganie osób i rodzin , zmieniała się z roku na rok. Taki stan rzeczy jest efektem wzrostu ilości środków finansowych otrzymywanych na realizację zadań zleconych, wśród których dominującą pozycję stanowiły świadczenia rodzinne.

Ogółem wielkość wydatków na świadczenia pomocy społecznej w kolejnych latach wynosiła: w roku 2010 – 1.980.489zł (w tym 1.251.780zł na świadczenia rodzinne), w roku 2011 - 1.575.576zł(w tym 1.381.116zł na świadczenia rodzinne), a w 2012 roku – 1.836.086zł (w tym 1.455.136zł na świadczenia rodzinne)

W analizowanym okresie beneficjenci systemu pomocy społecznej korzystali również ze świadczeń rzeczowych w formie dożywiania (w 2014 roku z posiłków korzystało 110 uczniów, na co w ramach zadań zleconych wydatkowano 43.437 zł, porad udzielonych przez pracowników ośrodka, opieki psychologicznej i schronienia). W omawianym okresie odnotowano minimalny spadek liczby osób korzystających z finansowych i rzeczowych form pomocy. Większy zakres w 2014 roku – w porównaniu z latami poprzednimi – miała praca socjalna, udzielanie porad i opieka psychologiczna

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Tabela nr 1 Typ realizowanych świadczeń w latach 2012-2014

Typy świadczeń	2012		2013		2014	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	476	153	553	183	508	157
Rzeczowe	93	56	98	66	110	74
Udzielenie porad	328	113	183	102	202	87
Opieka psychologiczna	28	9	42	10	59	14
Praca socjalna	533	297	598	206	450	199
Udzielanie schronienia	-	-	-	-	-	-

Źródło: Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznania pomocy jest spełnienie kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnoszą o pomoc z systemu pomocy społecznej jest ubóstwo i bezrobocie. Brak zatrudnienia, które niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy, problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, izolację, alkoholizm, bezradność życiową.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Odbiorcami systemu wsparcia są przede wszystkim mieszkańcy w wieku produkcyjnym, którzy z różnych powodów nie pozostają z zatrudnieniem. Znaczna liczba dzieci i młodzieży wskazana w tabeli to beneficjenci programu dożywiania.

Ważnym elementem systemu wspierającego rodzinę w środowisku lokalnym jest system świadczeń rodzinnych oraz innych form pomocy. Szczegółową charakterystykę przyznanych świadczeń w 2014 roku prezentuje poniższa tabela.

Tabela nr 2 Charakterystyka przyznanych świadczeń rodzinnych w 2014r

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba przyznanych świadczeń	Wartość przyznanych świadczeń
Zasiłek rodzinny	420	449	458.609
Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	15	15	15.000
Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	3	27	10.667
Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	16	172	30.040
Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do	0	0	0

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

zasilku dla bezrobotnych			
Dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	51	602	48.160
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	18	171	13.100
Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	93	779	39.750
Zasiłek pielęgnacyjny	79	975	149.175
Świadczenie pielęgnacyjne	12	127	93.680
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	303	303	30.300
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	25	25	913.418
SUMA	1.035	7.692	913.418

Świadczenia rodzinne są jednym z elementów systemu wspomagającego rodzinę.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

4. KWESTIA DZIECKA

Kwestia dziecka i rodziny w polityce społecznej traktowana jest w sposób szczególny. Działalność na rzecz dzieci koncentruje się przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych, poprzez ułatwienie dostępu do oświaty i systemu ochrony zdrowia, odpoczynku oraz asekurowaniu w obliczu różnych zagrożeń, poprzez m.in. zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców, organizowanie pieczy zastępczej, prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych, udzielanie pomocy psychologiczno – pedagogicznej.

Ważnym elementem systemu wspierania rodziny zagrożonej wykluczeniem jest system stypendialny dla uczniów oraz system świadczeń rodzinnych. Pomoc materialna jest udzielana uczniom w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji, umożliwienia pokonywania barier dostępu do edukacji wynikających z trudnej sytuacji materialnej ucznia, a także wspierania edukacji zdolnych uczniów. Świadczeniami pomocy materialnej o charakterze socjalnym są :

- stypendium szkole
- zasiłek szkolny.

Stypendium szkolne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej, wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie. Stypendium szkolne jest przyznawane na okres nie krótszy niż miesiąc i nie dłuższy niż 10 miesięcy w danym roku szkolnym, a w przypadku słuchaczy kolegów nauczycielskich – na okres nie dłuższy niż 9 miesięcy. Podstawa do ubiegania się o zasiłek szkolny jest przejściowo trudna sytuacja materialna z powodu wystąpienia zdarzenia losowego. O zasiłek szkolny można się ubiegać w terminie nie dłuższym niż dwa miesiące od wystąpienia zdarzenia uzasadniającego przyznanie tego zasiłku.

Szczególnej pomocy wymagają dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej. Poniższa tabela prezentuje zestawienie liczbowe dzieci objętych pieczą zastępczą na terenie gminy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Tabela nr 3 Dzieci objęte różnymi formami pieczy zastępczej w latach 2012 – 2014

	2012	2013	2014
Liczba dzieci z Gminy Baruchowo umieszczonych w rodzinach zastępczych	2	2	2
Liczba dzieci z Gminy Baruchowo umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	-	-	-
Liczba dzieci z Gminy Baruchowo przebywających w rodzinach zastępczych	2	2	2
Liczba dzieci z Gminy Baruchowo przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	3	3	3

5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia sił wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardy życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące pracę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności, długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa.

Trudności w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo – wychowawczymi, przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, która pozwala na uniezależnienie od pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy z terenu Gminy Baruchowo wynosiła 396, w tym 220 kobiet. W ostatnich latach widoczny jest spadek liczby osób bezrobotnych, z niewielkim zwiększeniem w 2007 r.

Tabela nr 4 Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Gminie Baruchowo w latach 2010-2014

Lata	2010	2011	2012	2013	2014
Liczba bezrobotnych	460	457	444	383	396

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku, 55,5% osób bezrobotnych z terenu Gminy Baruchowo stanowiły kobiety. Analizując liczbę bezrobotnych mężczyzn i kobiet w latach 2006-2007 można zauważyć, iż obecnie bezrobocie kobiet w gminie Baruchowo jest większe niż mężczyzn.

Tabela nr 5 Liczba osób bezrobotnych według płci w latach 2011 - 2014.

Rok	2011	2012	2013	2014
Kobiety	220	215	205	220
Mężczyźni	237	229	178	176

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Charakterystyczną cechą bezrobocia mieszkańców Gminy Baruchowo jest niski poziom wykształcenia osób bezrobotnych, co w zasadniczy sposób decyduje o zmniejszeniu ich szans na znalezienie zatrudnienia. Kolejną, równie liczną grupą są bezrobotni z wykształceniem zawodowym. Znacznie mniejszą grupę osób bezrobotnych stanowią osoby, które posiadają wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Jak wynika z danych otrzymanych z Powiatowego Urzędu Pracy, do roku 2005 wzrastała liczba osób bezrobotnych z wykształceniem ogólnokształcącym, w 2007 roku liczba tych osób nieznacznie zmniejszyła się.

Tabela nr 6 Liczba osób bezrobotnych według poziomu wykształcenia w latach 2011 - 2014.

Rok	2011	2012	2013	2014
Wyższe	8	6	9	13
Policealne, średnie zawodowe	71	66	68	66
Średnie ogólnokształcące	22	30	29	24
Zasadnicze zawodowe	175	157	127	146
Gimnazjalne i poniżej	181	185	150	147

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Tabela nr 7 Liczba osób bezrobotnych według wieku w latach 2004 - 2007.

Lata	2011	2012	2013	2014
Wiek				
18 - 24	114	103	92	94
25 - 34	174	159	127	125
35 - 44	81	86	80	91
45 - 54	77	81	63	64
55 - 59	10	13	18	19
60 - 64	1	2	3	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Analizując wiek osób bezrobotnych z terenu Gminy Baruchowo stwierdza się, iż największą grupę tworzą osoby mieszczące się w przedziale wiekowym od 18 do 34 roku życia. Pomimo, że liczba ta od 2004 roku maleje, to jednak wciąż utrzymuje się na wysokim poziomie w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych. W ciągu ostatnich czterech lat wzrost liczby osób bezrobotnych jest widoczny w grupie wiekowej 55-59 lat (choć jest to grupa niewielka w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych).

Tabela nr 8 Liczba osób bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w latach 2011-2014

Okres	2011	2012	2013	2014
do 1 m-ca	27	22	15	28
1 m-c - 3 m-ce	47	67	87	95
3 m-c - 6m-cy	58	31	30	50
6 m-cy-12m-cy	63	64	53	56
12 m-cy-24m-cy	76	80	62	42
pow. 24 m-cy	186	180	136	125

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Okres pozostawania bez pracy jest jednym z wielu czynników, który w istotny sposób zmniejsza szanse bezrobotnego na powrót do pracy. Biorąc pod uwagę pozostawanie bez pracy przez osoby bezrobotne stwierdza się, że na terenie Gminy Baruchowo wciąż jest wysoki udział długotrwałych bezrobotnych, pozostających bez pracy przez okres dłuższy niż 24 miesięcy. Długie pozostawanie bez pracy powoduje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania destrukcyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Stąd tak ważne w przypadku osób długotrwale bezrobotnych są: poradnictwo zawodowe, praca socjalna oraz kluby integracji społecznej.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Tabela nr 9 Podjęcie pracy w latach 2011 - 2014

Lata	2011	2012	2013	2014
Podjęcie pracy	153	167	159	169
W tym pracy subsydiowanej	48	57	27	35

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Toruniu.

Z danych Urzędu Pracy wynika, iż w Gminie Baruchowo od 2011r. zwiększa się liczba osób podejmujących pracę.

Skala bezrobocia na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

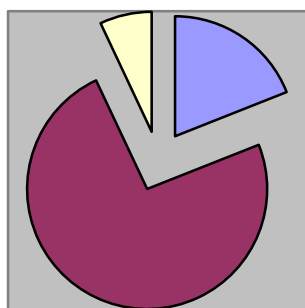
W strukturze świadczeń wynikających z zadań zleconych gminie wciąż największy udział procentowy biorąc pod uwagę liczbę osób korzystających z danego świadczenia miały podobnie jak w 2011 i 2012 roku zasiłki okresowe przyznane z powodu braku możliwości zatrudnienia. Pod względem wartościowym wypłaty z tytułu zasiłków okresowych przyznanych z powodu braku możliwości zatrudnienia stanowiły 38,31% wszystkich świadczeń, stanowiły one największą część środków. Wysoki odsetek bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb.

Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu są ograniczone, wielkiego znaczenia nabiera praca socjalna. Pomoc Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie w tej materii ma na celu przywrócenie wiary we własne możliwości, warunkujące normalne funkcjonowanie w zmieniającej się rzeczywistości. Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontraktu socjalnego, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Bezrobocie w ocenie mieszkańców gminy

Na pytanie, czy uważa Pan/Pani, że na terenie gminy jest możliwość znalezienia i podjęcia zatrudnienia większość ankietowanych osób stwierdziło, że istnieje niewielka możliwość, spora grupa nie widzi takiej możliwości, a tylko niewielki procent osób uważa, że jest duża możliwość zatrudnienia.

Opinia ankietowanych odnośnie możliwości zatrudnienia na terenie Gminy Baruchowo

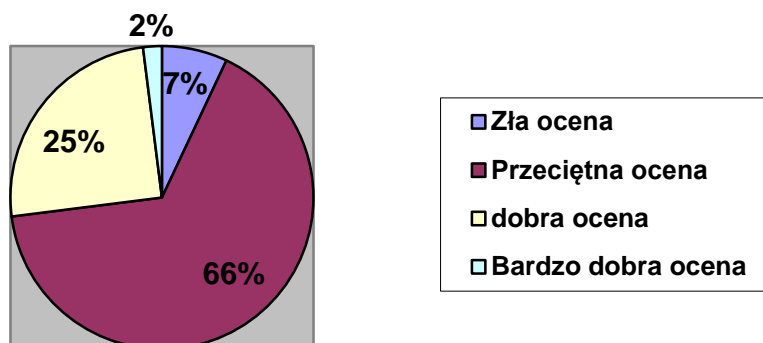

- Nie ma możliwości zatrudnienia
- Jest niewielka możliwość zatrudnienia
- Jest duża możliwość zatrudnienia

Jednocześnie ponad połowa ankietowanych osób ocenia pracowitość, zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców gminy jako przeciętną, a nawet złą. Tylko jedna trzecia ankietowanych wydaje opinię pozytywną.

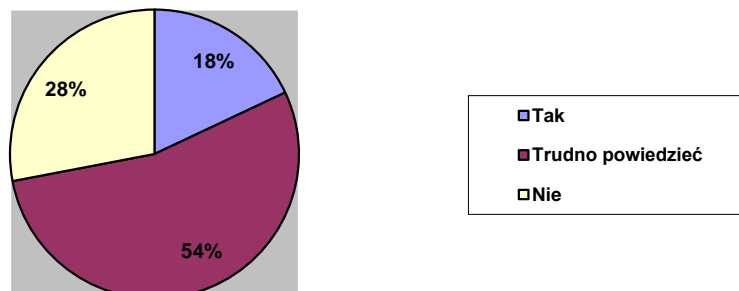
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Ocena pracowitości, zaradności i przedsiębiorczości mieszkańców Gminy Baruchowo

Mieszkańcy Gminy Baruchowo w większości nie mają pojęcia, czy mogliby utrzymywać się z turystyki, jaką to możliwość daje położenie gminy na terenie części Gostynińsko-Włocławskiego Parku Krajobrazowego. Ten sposób wyjścia z bezrobocia nie jest brany przez nich pod uwagę. Natomiast 56% badanych deklaruje, że w rodzinie podejmowana jest dodatkowa praca, co może świadczyć o tzw. „pracy w szarej strefie”, co w znacznym stopniu zniekształcając obraz bezrobocia i aktywizacji zawodowej na terenie gminy.

Czy uważa Pan/i, że mieszkańcy gminy mogliby utrzymywać się z turystyki?

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

6. KWESTIA UBÓSTWA

Skala ubóstwa na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie

Ubóstwo zazwyczaj nie występuje samo jako samoistny problem społeczny, ale towarzyszy innym problemom takim, jak bezrobocie, alkoholizm, niezaradność życiowa, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezdomność, niepełnosprawność, przewlekła choroba. Szczególnie zagrożone ubóstwem są rodziny wielodzietne, osoby starsze oraz osoby z niskim wykształceniem. W Polsce system pomocy społecznej obejmuje wsparciem osoby ubogie tylko wówczas, gdy ubóstwo towarzyszy innym poważnym problemom społecznym. Jest to rozwiązanie odmienne niż w większości krajów UE, gdzie już sam fakt posiadania niskich dochodów uprawnia do pomocy finansowej ze środków publicznych. W Polsce próg interwencji socjalnej, czyli wysokość dochodu, która uprawnia do wsparcia w postaci zasiłku, określa ustawa o pomocy społecznej. Aktualnie dla gospodarstwa jednoosobowego próg interwencji socjalnej wynosi 634 zł, a dla gospodarstwa wieloosobowego - 514 zł na każdą osobę w rodzinie.

Najczęściej powodem udzielania świadczeń z zakresu pomocy społecznej w roku 2014, biorąc pod uwagę liczbę rodzin, było ubóstwo. W roku 2014 pomoc z tytułu ubóstwa otrzymało 126 rodzin, co stanowiło 65,62% wszystkich objętych pomocą rodzin.. Główną przyczyną ubóstwa na terenie gminy jest bezrobocie. Drugim powodem przyznawania pomocy w latach 2014 to ubóstwo oraz niepełnosprawność.

Tabela nr 10 Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Baruchowo w 2014 roku.

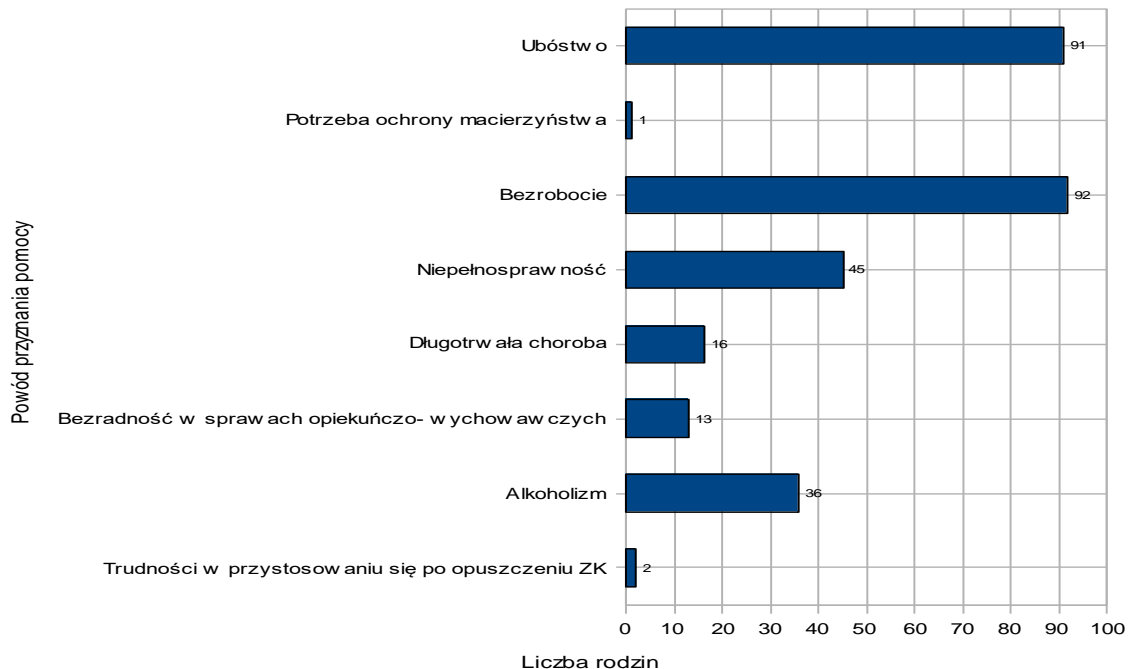
Lp.	Powód przyznania pomocy	Liczba rodzin	Liczba osób
1.	Ubóstwo	126	296
2.	Potrzeba ochrony macierzyństwa	3	8
3.	Bezrobocie	130	387
4.	Niepełnosprawność	62	149

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

5.	Długotrwała choroba	41	113
6.	Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	14	64
7.	Alkoholizm	57	144
8.	Trudności w przystosowaniu się po opuszczeniu ZK	-	-

Źródło: Sprawozdanie GOPS w Baruchowie.

Powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Gminie Baruchowo w 2014 roku

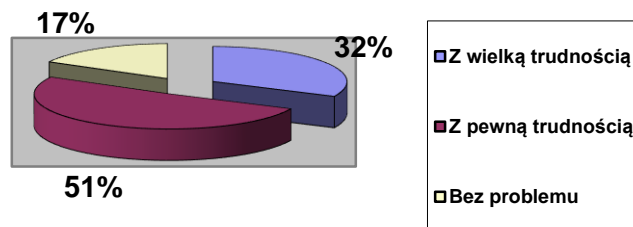
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Przeciętna rodzina korzystająca z pomocy społecznej w Gminie jest rodziną czteroosobową. Świadczenia, które otrzymuje, przyznawane są z tytułu bezrobocia i związanego z nim ubóstwa w formie zasiłku okresowego i w naturze. Dodatkową, a czasami zastępczą formą pomocy, było przekazywanie żywności, którą Gmina otrzymywała z PKPS oraz Caritas.

Ubóstwo w opinii mieszkańców

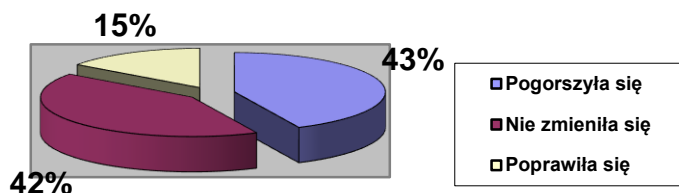
Połowa ankietowanych mieszkańców gminy przy swym obecnym dochodzie ma trudności z utrzymaniem się, jedna trzecia ankietowanych wręcz z wielką trudnością wiąże koniec z końcem. Tylko nieliczna grupa bez problemu radzi sobie z wydatkami związanymi z utrzymaniem domu. Większość stwierdziła, że w ostatnich latach sytuacja dochodowa ich gospodarstwa domowego nie uległa zmianie lub pogorszyła się.

Czy przy obecnym Pana/i dochodzie gospodarstwo domowe wiąże koniec z końcem?

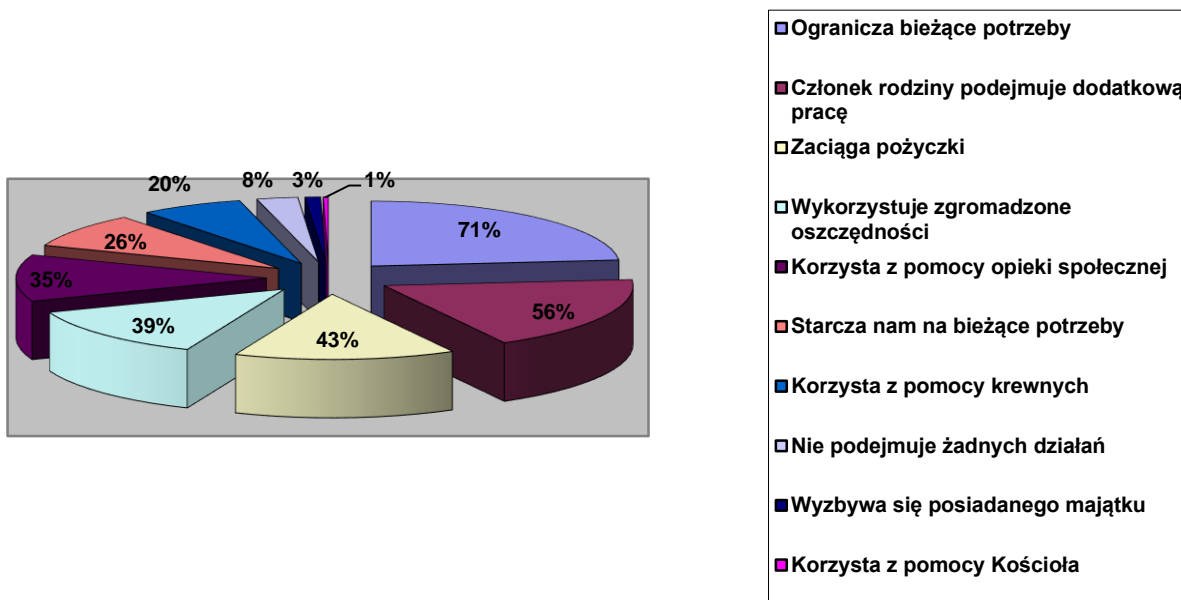
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Jakim zmianom uległa sytuacja
dochodowa Pana/i gospodarstwa
domowego w ostatnich latach?

Prawie wszyscy ankietowani dla zaspokojenia bieżących potrzeb ograniczają swoje potrzeby, a w większości rodzin podejmowana jest dodatkowa praca.

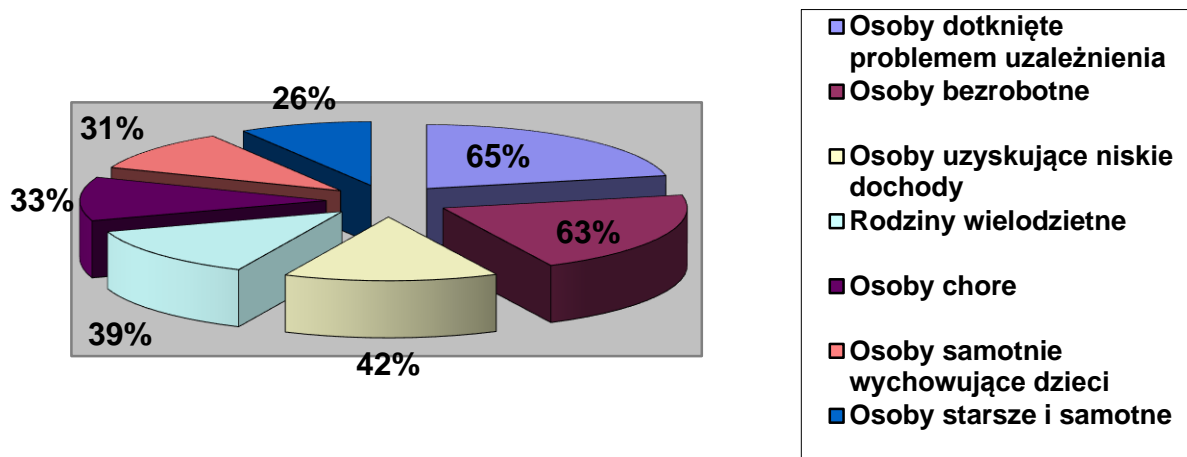
Jakie działania podejmuje Pan/i rodzina dla zaspokojenia bieżących
potrzeb?

Według badanych najbardziej zagrożone ubóstwem są osoby dotknięte problemem uzależnienia oraz osoby bezrobotne. Prawie połowa badanych mieszkańców wskazuje też na niskie dochody jako czynnik sprzyjający ubóstwu.

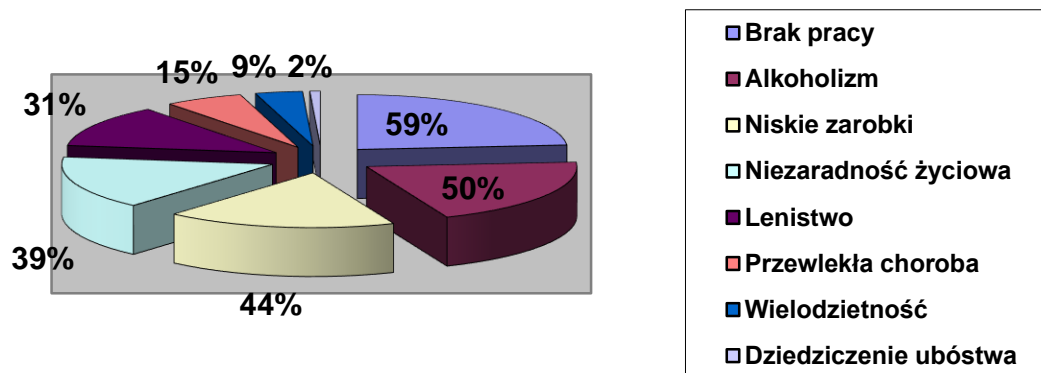
Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Środowiska zagrożone ubóstwem

Według ankietowanych osób, głównym powodem ubóstwa w rodzinach jest brak pracy, następnie alkoholizm, w dalszej kolejności niskie zarobki i niezaradność życiowa rodzin, ale także lenistwo.

Przyczyny popadania w ubóstwo

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

7. KWESTIA UZALEŻNIEN I PRZEMOC W RODZINIE

Uzależnienie od alkoholu, czyli alkoholizm, jest chorobą, która zaczyna się i rozwija podstępnie, bez świadomości zainteresowanej osoby. Polega na niekontrolowanym picu napojów alkoholowych i może doprowadzić do przedwczesnej śmierci. Nadużywaniu alkoholu powoduje konsekwencje natury zdrowotnej i społecznej. W wielu rodzinach występuje zjawisko dziedziczenia alkoholizmu, gdzie z problemem alkoholowym boryka się trzecie, a nawet czwarte pokolenie. Z problemem alkoholowym w rodzinach często wiążą się schorzenia psychosomatyczne, zaburzenia emocjonalne, przemoc i ubóstwo. Nadużywanie alkoholu poważnie zmniejsza szanse na osiągnięcie kariery zawodowej oraz prowadzi do bezrobocia jednostki. Dzieci osób uzależnionych dotkliwie odczuwają sytuację swoich rodzin, atmosferę ciągłego lęku i napięcia, co niewątpliwie negatywnie wpływa na ich rozwój psychofizyczny.

Liczba osób uzależnionych od alkoholu i innych substancji psychoaktywnych jest trudna do ustalenia. Z jednej strony możemy opierać się na danych szacunkowych ustalonych dla populacji, m.in. przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, z drugiej na danych przedstawianych przez poszczególne instytucje podejmujące kwestie uzależnień w swej działalności statutowej.

Tabela nr 11 Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych

Populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych					
		W Polsce 38,6 mln	W mieście 100 tyś. mieszk.	W mieście 25 tyś. mieszk.	W gminie 10 tyś. mieszk.
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	ok. 2% populacji	ok. 800 tyś.	ok. 2.000 osób	ok. 500 osób	ok. 200 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice)	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	ok. 4% populacji	ok. 1,5 mln	ok. 4.000 osób	ok. 1.000 osób	ok. 400 osób

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Osoby pijące szkodliwie	5-7% populacji	2-2,5 mln	5.000-7.000 osób	1.250-1.750 osób	ok. 500-700 osób
Ofiary przemocy domowej w rodzinach z problemem alkoholowym	2/3 osób dorosłych oraz 2/3 dzieci z tych rodzin	razem ok. 2 mln osób: dorosłych i dzieci	ok. 5.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 1.330 osób: dorosłych i dzieci	ok. 530 osób: dorosłych i dzieci

Źródło: Dane szacunkowe Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Rozmiary zjawiska uzależnień odnotowane w oficjalnych statystykach różnią się od faktycznego stanu. Najlepiej widać to w odczuciach społecznych mieszkańców, którzy bardzo często wskazują na alkoholizm jako poważny problem społeczny. O skali problemu świadczy również liczba rodzin objętych pomocą społeczną przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie z powodu występującego w niej problemu alkoholowego.

Tabela nr 12 Rodziny korzystające z pomocy finansowej ośrodka z powodu alkoholizmu:

Rodzaj dysfunkcji	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Alkoholizm	59	175	59	170	57	144

Źródło: Dane GOPS w Baruchowie.

Aby wyeliminować niekorzystny wpływ alkoholizmu na społeczność gminy, konieczne jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym oraz różnych form promocji zdrowego stylu życia. Ważną rolę odgrywają w tym procesie uchwalane corocznie programy profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz podejmowane przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w ramach przysługujących jej uprawnień działania.

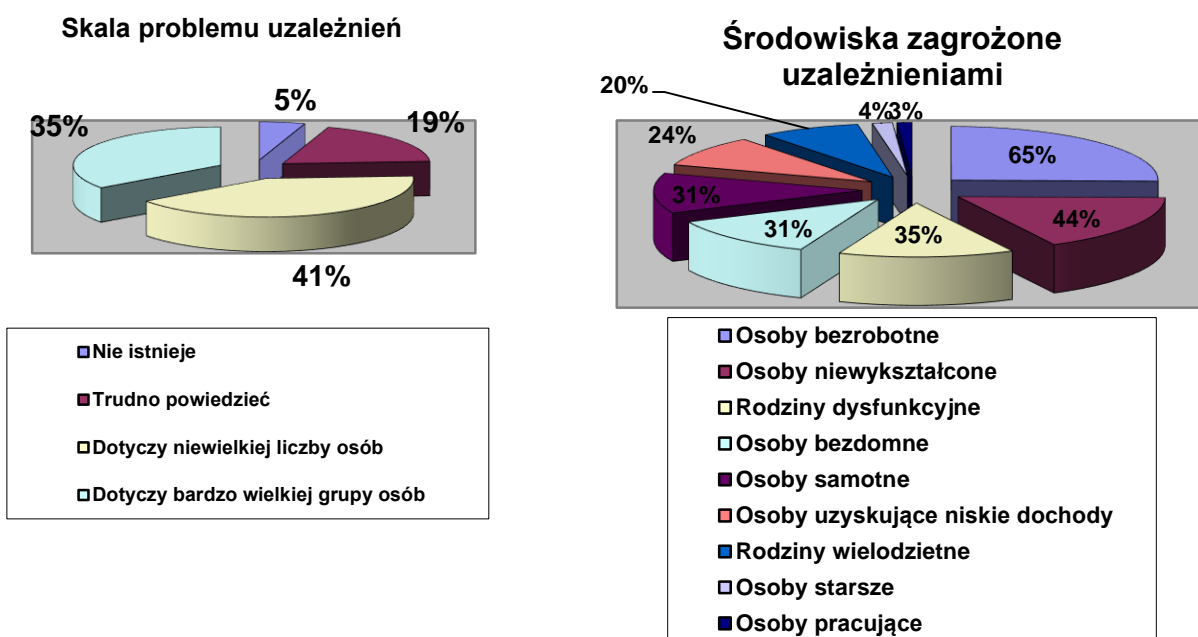
Zadania ujęte do realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ukierunkowane są na poprawę stanu zdrowia rodziny, przede wszystkim poprzez kreowanie pozytywnego wizerunku rodziny, edukację rodziców, wspieranie stowarzyszeń i organizacji młodzieżowych oraz szeroko rozumianą ochronę dzieci, młodzieży i rodzin przed zagrożeniami

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

zewnątrznymi, przemocą i narkomanią.

Uzależnienia w ocenie mieszkańców

Duża grupa badanych mieszkańców gminy uznała, że problem uzależnień dotyczy niewielkiej grupy osób, jedna trzecia badanych stwierdziła, że problem uzależnień na terenie gminy istnieje i osiąga duże rozmiary, tylko 5% ankietowanych było zdania, że nie ma na terenie gminy problemu uzależnień. Jako środowiska najbardziej zagrożone uzależnieniami najczęściej wymieniano: osoby bezrobotne (tak uważała ponad połowa badanych), osoby niewykształcone oraz rodziny dysfunkcyjne. W ten sposób jawi się obraz osoby uzależnionej – jest to osoba pozostająca bez pracy, niewykształcona, pochodząca lub tworząca rodzinę dysfunkcyjną.

Jeśli chodzi o ofertę pomocy osobom uzależnionym, ponad połowa badanych nie miała zdania na ten temat, prawie jedna trzecia ankietowanych osób wyraziła negatywną opinię. Nieliczni byli odmiennego zdania.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Czy oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca?

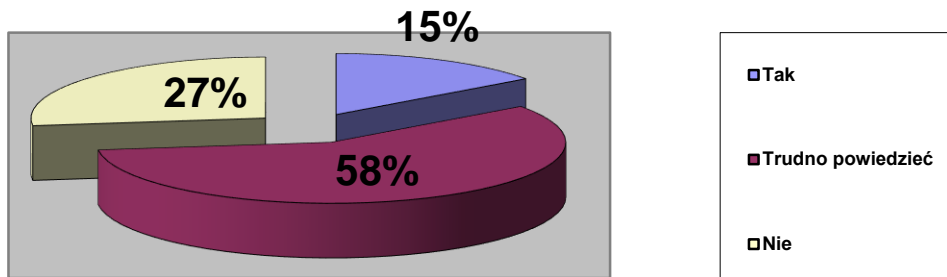

Tabela Nr 13 Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2014 roku

Forma działania	2014
Liczba rodzin, wobec których wszczęto procedurę Niebieskiej Karty	14
Liczba wniosków do Sądu Rodzinnego o wgląd w sytuację dzieci w związku z przemocą	-
Liczba wniosków do Komisji Roz. Problemów Alkoholowych skierowanych przez Zespół w związku z przemocą	-
Liczba powołanych Grup Roboczych do procedury Niebieskiej Karty	3

Gminny Zespół Interdyscyplinarny w Baruchowie działa zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. . Powołany on został Zarządzeniem Wójta Gminy Baruchowo Nr 3.2012 z dnia 10.01.2012r.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele instytucji współpracujących ze sobą w sposób skoordynowany podczas spotkań Zespołu grup roboczych.

8. KWESTIA NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI

W rozumieniu ustawy o pomocy społecznej niepełnosprawność oznacza stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy, powodujący trwałe lub okresowe utrudnienie, ograniczenie bądź uniemożliwienie samodzielnej egzystencji.. Tymczasem obecnie niepełnosprawność jest również rozumiana, jako wynik barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. W związku z tym polityka społeczna powinna promować aktywne działania na wszystkich szczeblach życia społecznego oraz aktywnie wspierać wszelkie działania na rzecz równouprawnienia osób niepełnosprawnych, a także przeciwdziałać ich dyskryminacji i tworzyć mechanizmy wyrównujące szanse życiowe oraz warunki do korzystania z przysługujących im praw.

Według szacunkowych GUS subpopulacja osób niepełnosprawnych prawnie pod koniec 2009 roku wynosiła prawie 4,2 mln Polaków , w tym blisko 184 tys. Dzieci do 16 lat życia z aktualnym orzeczeniem o niepełnosprawności, więc orzeczenie o niepełnosprawności posiadał , co 9 Polak niezależnie od płci. Co trzeci niepełnosprawny prawnie Polak posiadał orzeczenie o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a kolejne 30% osób posiadało orzeczenie o znacznym i lekkim stopniu niepełnosprawności. Dzieci do 16 roku życia stanowiły 4,4% ogółu populacji osób niepełnosprawnych prawnie.

W przypadku osób niepełnosprawnych szczególnych wysiłków wymaga ich rehabilitacja społeczna i zawodowa tj. m.in. : promocja dostępu osób niepełnosprawnych do zatrudnienia oraz budowa systemu wsparcia dla osób chorych psychicznie, których systematycznie przybywa. Wspomniane działania stwarzają możliwość integracji tej grupy osób z pozostałą częścią społeczeństwa. Jednocześnie nadal powinny być konsekwentnie likwidowane bariery architektoniczne, komunikacyjne oraz transportowe, utrudniające osobom niepełnosprawnym funkcjonowanie w społeczeństwie. Integracja społeczna osób niepełnosprawnych przez pracę stanowi w Polsce bardzo wymagające i trudne do realizacji zadanie. Istnieje wiele czynników wpływających niekorzystnie na zatrudnienie osób niepełnosprawnych. Po stronie podażowej są to (poza niskimi kwalifikacjami osób niepełnosprawnych): słabe motywacje i liczne bariery instytucjonalno – infrastrukturalne, a po stronie popytu na pracę : niechęć pracodawców i w konsekwencji znaczny koszt ich motywowania oraz ogólnie trudny

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

rynek pracy, charakteryzujący się słabą dynamiką tworzenia miejsc pracy. Ważny obszar działań realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który wspiera usługami opiekuńczymi osoby w wieku senioralnym.

W roku 2002 w gminie Baruchowo zamieszkiwało 648 osób niepełnosprawnych (tym 322 kobiet i 326 mężczyzn). Grupa osób niepełnosprawnych była silnie zróżnicowana nie tylko pod względem stopnia niepełnosprawności, ale także wieku, wykształcenia i źródła utrzymania.

Dane z Ośrodka Pomocy Społecznej w Baruchowie

Obserwacje pracowników Ośrodka pozwalają stwierdzić, że sytuacja tej grupy osób jest bardzo trudna. Problemy osób niepełnosprawnych wiążą się głównie z ograniczonymi możliwościami protezowania i zakupu sprzętu ułatwiającego komunikowanie się i samoobsługę, kosztowną i trudno dostępną rehabilitacją. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, jak i w budynkach użyteczności publicznej. Bariery te nie tylko utrudniają, ale niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu.

Nie bez znaczenia jest również problematyka edukacji osób niepełnosprawnych od urodzenia najmłodszych lat do ukończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości. Na tej płaszczyźnie widać niedoinwestowanie szkół w odpowiednią, przystosowaną do potrzeb osób niepełnosprawnych bazę lokalową oraz kadrową. Niepełnosprawni spotykają się również z problemami psychologicznymi i społecznymi, które wiążą się z trudnościami akceptacji samego siebie i swoich schorzeń oraz z brakiem zrozumienia ze strony ludzi zdrowych.

Tabela nr 14 Osoby niepełnosprawne w Gminie Baruchowo

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem			Osoby niepełnosprawne					
				Prawnie			Biologicznie		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety	Razem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓLEM	648	326	322	533	283	250	115	43	72

Źródło: Narodowy Spis Powszechny z roku 2002.

W skali całego kraju zdecydowana większość niepełnosprawnych osób, tj. 84%, utrzymuje się głównie ze źródeł poza zarobkowych, tj. świadczeń społecznych: rent, emerytur i zasiłków.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Tabela nr 15 Liczba osób objętych pomocą z powodu niepełnosprawności i długotrwałej choroby

Rodzaj dysfunkcji	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Niepełnosprawność	64	157	64	139	62	149
Długotrwała choroba	38	119	48	145	41	113

Zródło: Dane GOPS w Baruchowie.

Gmina Baruchowo wychodząc naprzeciw potrzebom osób niepełnosprawnych utworzyła w roku 2004 ośrodek wsparcia środowiskowego dla osób z zaburzeniami psychicznymi, który funkcjonuje pod nazwą Środowiskowy Dom Samopomocy w Czarnem. Jest on ogniwem oparcia społecznego dla osób, które z powodu przewlekłej psychicznej choroby, głębszej niepełnosprawności intelektualnej lub lekkiego upośledzenia umysłowego sprzężonego z innymi zaburzeniami, zwłaszcza neurologicznymi, mają poważne trudności w życiu codziennym i wymagają pomocy niezbędnej do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Z tej formy pomocy obecnie korzysta 20 osób (jest to liczba miejsc statutowych). Są to osoby zarówno w wieku produkcyjnym, jak i poprodukcyjnym, z przeważającym wykształceniem podstawowym.

Tabela nr 16 Liczba osób niepełnosprawnych w Środowiskowym Domu Samopomocy w Czarnem

	2012 rok	2013 rok	2014 rok
Liczba miejsc statutowych	20	20	20
Liczba miejsc rzeczywistych	20	20	20
Liczba osób, które odeszły	1	2	1
Liczba osób przyjętych	5	2	1
Liczba osób oczekujących	0	3	2

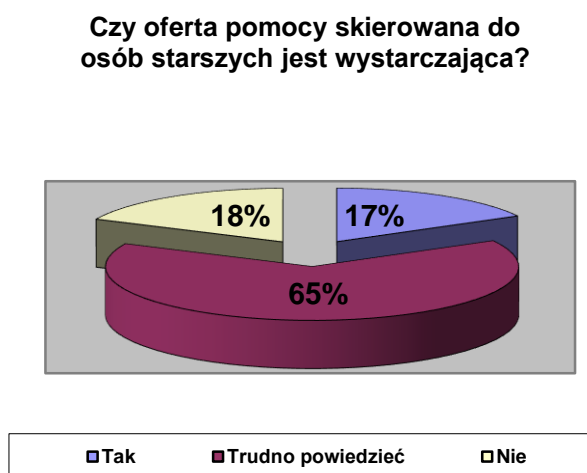
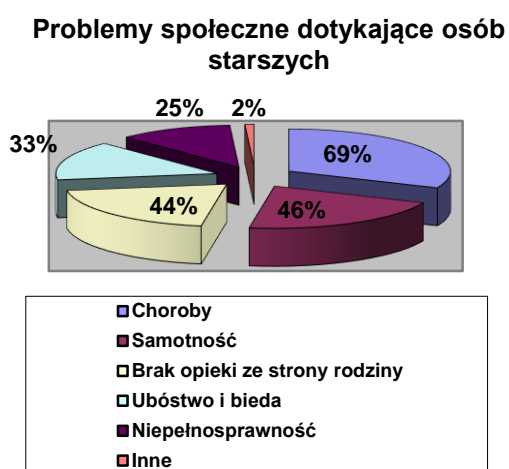
Zródło: Dane Środowiskowego Domu Samopomocy w Czarnem

9 LUDZIE STARSI

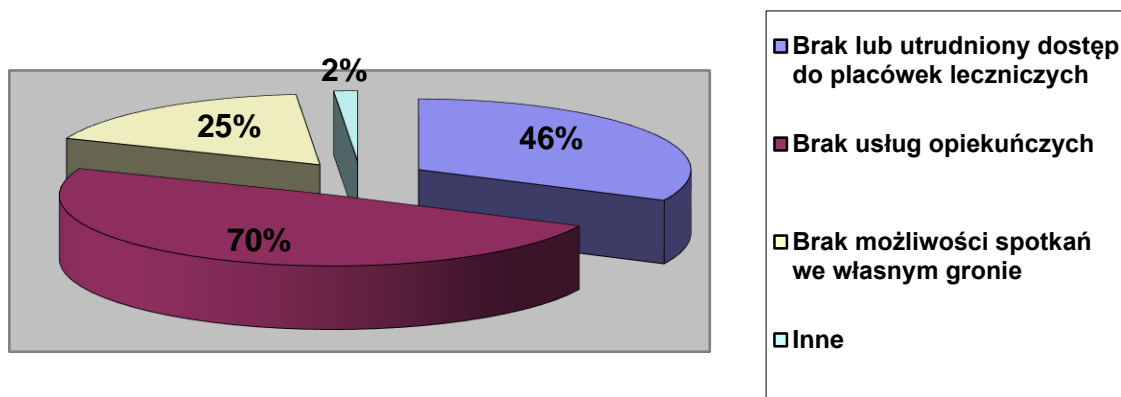
Społeczeństwo powinno zwracać większą uwagę na problemy ludzi starszych. W Polsce prawie wcale nie dostrzega się problemów przemocy, zwłaszcza wobec ludzi starszych. Nie wszyscy ludzie starsi są niedołążni i nie wszyscy wymagają usług opiekuńczych oraz stałej pomocy w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Nieraz wystarczy życzliwość i pomoc sąsiedzka. w codziennych sprawach, takich jak przyniesienie zakupów czy naprawienie drobnej usterki w domu. Osoby starsze poczułyby, że nie są całkiem obojętne światu, czułyby się bardziej zauważane i cenione.

Zdaniem ankietowanych najczęstsze problemy dotyczące osoby starsze to: choroby, samotność i brak opieki ze strony rodziny. Większość nie miała zdania, co do tego czy oferta pomocy osobom starszym jest wystarczająca. Tyle samo osób wyraziło pozytywną, jak i negatywną opinię.

Osoby, które uznały, że oferta pomocy osobom starszym jest niewystarczająca, zwróciły uwagę, że brakuje głównie usług opiekuńczych, w następnej kolejności dostępu do placówek leczniczych i możliwości spotkań we własnym gronie.

Braki w ofercie pomocowej dla osób starszych

Na problem braku usług opiekuńczych i oferty zajęć dla osób starszych zwrócili również uwagę przedstawiciele tej grupy społecznej biorący udział w opracowywaniu Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. Na terenie gminy funkcjonuje powstały niedawno Klub Seniora mieszczący się przy Świątlicy Wiejskiej w Czarnem. Skupia on 25 osób z miejscowości sąsiadujących z siedzibą Klubu. Osoby starsze z terenu gminy, zamieszkujące wsie położone w znacznej odległości nie mają możliwości uczestnictwa w organizowanych w Klubie zajęciach. Poprzez brak kontaktów społecznych czują się wykluczeni z życia lokalnej społeczności.

10. BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUNCZO - WYCHOWAWCZYCH

Środowisko rodzinne jest pierwszym środowiskiem wychowawczym w życiu dziecka. Tu nawiązuje ono pierwsze kontakty z innymi ludźmi i zdobywa pierwsze doświadczenia z dziedziny współżycia społecznego. Na środowisko rodzinne składa się struktura rodziny, atmosfera wychowawcza w domu, warunki materialne, zdrowotne oraz stopień wykształcenia rodziców i ogólna struktura społeczna. Często struktura ta ulega zaburzeniu równowagi systemu rodziny, co doprowadza do bezradności w sprawach opiekuńczych i wychowawczych. Zaburzona struktura rodziny, często spotykana wśród świadczeniobiorców Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, niekorzystnie wpływa na sytuację dziecka, na jego więź z rodziną. Rodziny podopiecznych Ośrodka odznaczają się często zaburzoną

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

strukturą w postaci nieustabilizowanych formalnie i społecznie związków, rozkładem pożycia małżeńskiego, częstymi zmianami partnerów, występuje w nich przemoc skierowana na partnera lub dzieci.

W rodzinach zaburzonych rodzicom brakuje umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, rozładowywania napięć powstałych poza domem, właściwych wzorców komunikacji i dawania rodzinie poczucia bezpieczeństwa, obdarzania dzieci uwagą. Rodziny te często żyją w takich społecznościach które nie chcą ingerować w życie innych lub nie potrafią pomóc, gdyż same nie posiadają właściwych wzorców. W wielu sytuacjach dzieci pochodzące z tych rodzin pozostawione są same sobie, większość wolnego czasu spędzają wśród rówieśników na podwórku, częściej pojawiają się u nich problemy w szkole, w takiej sytuacji rodzice nie pomagają lecz podwyższają wymagania w stosunku do ocen i zachowania dziecka lub też w ogóle przestają się nim interesować. Dzieci odrzucone przez środowisko rodzinne szukają akceptacji wśród rówieśników, łączą się w grupy subkulturowe, zaczynają wagarować, uciekać z domu i popadać w konflikt z prawem. Problemy opiekuńczo - wychowawcze, przemoc w rodzinie, konflikty międzypokoleniowe wielokrotnie są przyczyną umieszczania dzieci i młodzieży w placówkach opiekuńczo -wychowawczych lub resocjalizacyjnych, a dla dorosłych ofiar rodzinnej przemocy są powodem szukania schronienia i porad w placówkach i organizacjach pomocowych.

Identyfikacja problemu przez gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

Na terenie Gminy Baruchowo z problemem bezradności w sprawach opiekuńczych i wychowawczych w 2005 roku borykało się 4 rodzin, w roku 2006 – 20 rodzin, a w roku 2007 tych rodzin było 16. Rodziny te korzystają z pomocy GOPS systematycznie, a pomoc nie ogranicza się tylko do jednej formy, ale na ogół obejmuje zarówno pomoc finansową w formie zasiłku okresowego, zasiłku celowego i dożywiania dzieci w szkole.

Tabela nr 17 Liczba osób objętych pomocą z powodu bezradności w sprawach opiekuńczych i wychowawczych

Rodzaj dysfunkcji	2012 rok		2013 rok		2014 rok	
	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Bezradność w sprawach	17	77	17	84	14	64

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

opiekuńczych i wychowawczych						
W tym: rodziny niepełne	2	8	5	15	3	8
W tym: rodziny wielodzietne	2	15	10	61	5	28

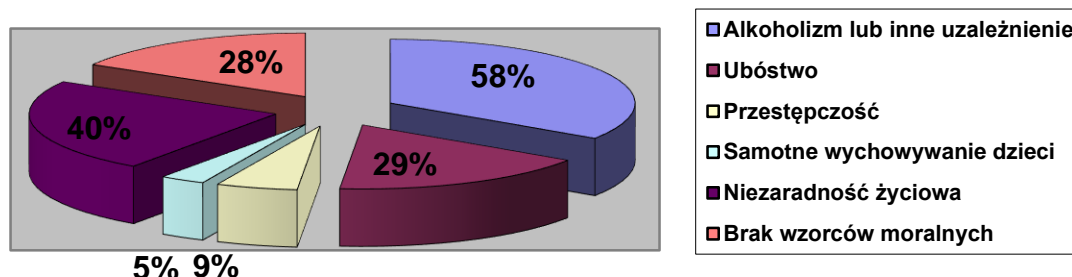
Źródło: Dane GOPS w Baruchowie.

Dysfunkcjonalność rodzin w ocenie badanych

Aż 51% ankietowanych osób zna rodziny z terenu gminy, w których rodzice nie poświęcają dzieciom czasu, 46% ankietowanych zna rodziny, w których dzieci są zaniedbane (brudne, nieodpowiednio ubrane), 28% osób zna rodziny, w których dzieci są niedożywione, 24% ankietowanych wie o biciu dzieci przez rodziców. Nikt z ankietowanych nie zna rodzin z terenu gminy, w których dzieci są molestowane seksualnie.

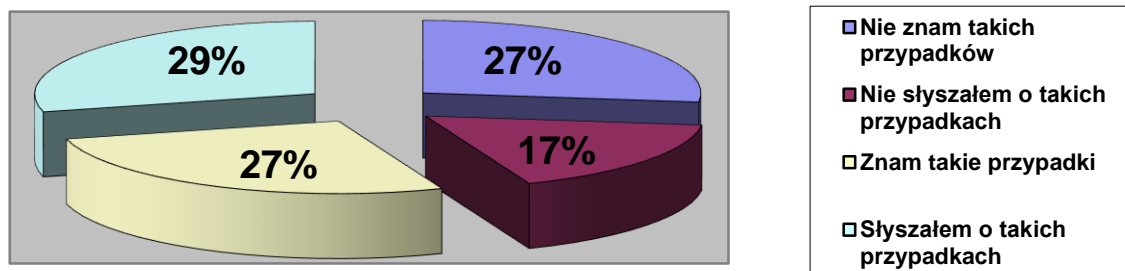
Według badanych głównym podłożem dysfunkcji rodzin są uzależnienia rodziców (alkoholizm) i niezaradność życiowa, w dalszej kolejności ubóstwo i brak wzorców moralnych.

Przyczyny dysfunkcji rodzin

Wśród ankietowanych ponad połowa zna lub słyszała o przypadkach przemocy domowej.

Czy w rodzinach istnieje zjawisko przemocy domowej?

Identyfikacja problemu przez szkołę

Określając problemy uczniów wychowawcy Szkoły Podstawowej w Baruchowie i Gimnazjum w Baruchowie wskazali w pierwszej kolejności na nikotynizm – 8% uczniów, alkoholizowanie się – 7% uczniów, następnie na zaniedbanie przez dom (dotyczy 7% uczniów), agresję i przemoc – 1% uczniów.

Obydwie placówki oferują swym wychowankom zajęcia dodatkowe (m.in. przedmiotowe koła zainteresowań, zajęcia rekreacyjno-sportowe, w tym wyjazdy na basen, artystyczne, teatralne itp.), a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze i korekcyjno – kompensacyjne.

Obecni przy opracowywaniu strategii przedstawiciele grona nauczycielskiego oraz instytucji pomocowych zwrócili uwagę na konieczność prowadzenia różnorodnych form zajęć profilaktyczno-wychowawczych oraz podjęcia działań pedagogizujących rodziców mających na celu przekazanie umiejętności wychowawczych i wzorców osobowych. Podkreślono konieczność podejmowania inicjatyw prorodzinnych wzmacniających więzi w rodzinie. Jednocześnie zasygnalizowano potrzebę upowszechnienia aktywnych form spędzania czasu wolnego (działalność integracyjna, kulturalna, edukacyjna, ekologiczna, itp.)

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

11 KWESTIA MIESZKANIOWA

Zjawisko bezdomności w gminie Baruchowo nie występuje. Z analiz GOPS wynika, że na przestrzeni lat 2011-2014 nie umieszczono żadnej osoby w schronisku dla bezdomnych. Jedna osoba otrzymała lokum na terenie gminy. Gmina dysponuje 21 mieszkaniami, które zajmowane są przez 25 rodzin. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baruchowie od 2013 r. do 2014 r. udzielił 10 zasiłków celowych z przeznaczeniem na remont mieszkania.

Tabela nr 18 Gospodarka mieszkaniowa w Gminie Baruchowo w latach 2013 – 2014

Zasoby mieszkaniowe	2013 rok		2014 rok	
	Mieszkania	Izby	Mieszkania	Izby
Ogółem	1023	3783	1027	3805
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	77,4 m ²		77,6 m ²	
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	21,8 m ²		21,8 m ²	
Liczba wypłaconych dodatków mieszkaniowych	145		125	
Kwota wypłaconych dodatków mieszkaniowych	14.096 zł		12.224 zł	

Źródło: Dane Urzędu Gminy w Baruchowie.

12 IDENTYFIKACJA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH PRZEZ GMINĘ

Problemy zidentyfikowane w sferze pomocy społecznej:

- Uzależnienia

Chodzi przede wszystkim o uzależnienie od alkoholu. Oprócz rodzin z problemem alkoholowym, które są beneficjentami ośrodka pomocy społecznej, na terenie gminy jest dużo rodzin, w których problem ten nie jest oficjalnie zidentyfikowany (są to rodziny nie zgłaszające się o żadną formę pomocy). Problem alkoholizmu jest nierozzerwalnie związany z wzorcami przekazywanymi w rodzinie (wzorce rozwiązywania problemów, wzorce picia), dotyka osób o każdym statusie społecznym, jednak większość z nich to osoby z niskim wykształceniem, bezrobotne, pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych i same tworzące rodziny dysfunkcyjne.

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, dwa razy w miesiącu, w Urzędzie Gminy, osoby uzależnione mogą spotkać się indywidualnie z terapeutą z Przychodni Terapii i Uzależnienia od Alkoholizmu i Współuzależnienia we Włocławku. Jednak nie jest to wystarczająca forma pomocy.

- Nieporadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych

Jest kolejnym poważnym problemem zidentyfikowanym przez ośrodek pomocy społecznej. Jej źródło znowu tkwi we wzorcach przekazywanych w rodzinie. Przede wszystkim pojawia się w rodzinach dotkniętych problemem alkoholowym, w rodzinach niezaradnych życiowo, mających kłopoty ze znalezieniem pracy, a co za tym idzie ubogich. W rodzinach tych brak jest właściwych wzorców wychowawczych. Potrzeby dzieci w tych rodzinach nie są brane pod uwagę lub też nie są odpowiednio zaspakajane. Często dochodzi do aktów przemocy wobec słabszych członków rodziny (głównie dzieci ale też kobiet).

- Bezrobocie

Mimo, iż w ostatnich latach liczba osób pozostających bez pracy zmniejszyła się, nadal brak pracy pozostaje problemem wielu osób. W większości przypadków problem ten dotyczy kobiet, gdzie bezrobocie często jest wymuszone koniecznością sprawowania opieki nad dzieckiem. Rodziny radzą sobie podejmując prace dorywcze, sezonowe oraz innego rodzaju zajęcia, które jednak są pracami bez zarejestrowania. Skutek jest

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

taki, że nie ubywa osób korzystających z pomocy finansowej ośrodka pomocy społecznej. Jest to niekorzystne również dla samych zainteresowanych, gdyż są pozbawieni praw wynikających ze stosunku pracy, jak również w przyszłości pozbawieni zostaną świadczeń emerytalno-rentowych. Jednocześnie niewielu mieszkańców gminy jest na tyle przedsiębiorczych, by założyć własną firmę i prowadzić własną działalność. Rodziny nie wykorzystują potencjału, jaki daje zamieszkiwanie w gminie turystycznej, której atutem jest zdrowe środowisko (60% ankietowanych mieszkańców gminy uważa, że mieszka w zdrowym środowisku).

Występowanie w rodzinach wyżej wymienionych problemów (alkoholizm, brak pracy, niezaradność życiowa) powoduje, że duża liczba rodzin żyje poniżej minimum socjalnego i aby zmienić tę sytuację należy podjąć kompleksowe działania zmierzające do zmiany postaw i zaszczepienia właściwych wzorców oraz działania stymulujące rozwój własnej przedsiębiorczości mieszkańców gminy.

Problemy zidentyfikowane w sferze oświaty i edukacji:

Na terenie gminy brakuje edukacji przedszkolnej zapewniającej dzieciom wiejskim równy start z dziećmi zamieszkującymi miasta. Problemem jest także bardzo skromna oferta zajęć szkolnych skierowanych do dzieci wybitnie zdolnych i dzieci, które gorzej radzą sobie z nauką, co wynika ze zbyt niskich funduszy, którymi dysponują placówki oświatowe. W konsekwencji szkoły nie dają wymienionym dzieciom maksymalnych możliwości rozwoju.

Problemy zidentyfikowane w sferze aktywizacji wsi

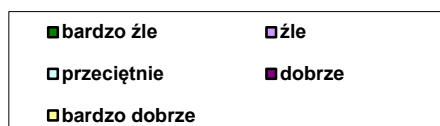
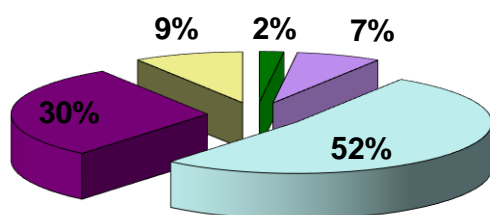
Jak wynika z opinii mieszkańców gminy i ze stanu faktycznego – problemem osób starszych na terenie gminy jest brak usług opiekuńczo-pielęgnacyjnych. Osoby starsze to osoby w większości przypadków samotne. Pogarszająca się sprawność powoduje, że mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem. Brak usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych świadczonych w miejscu ich zamieszkania powoduje, że jakość ich życia ulega znacznemu obniżeniu. Powoduje również, że zbyt szybko stają się kandydatami do domów pomocy społecznej, mimo, iż z pomocą mogliby znacznie dłużej funkcjonować we własnym środowisku.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

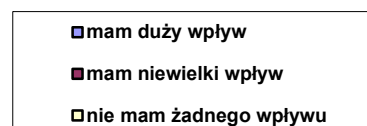
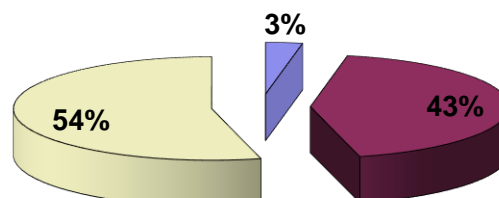
Osoby starsze ze względu na podeszły wiek, choroby i związaną z tym małą mobilność, są często pomijane w życiu lokalnej społeczności. Skierowana do nich oferta jest zbyt uboga (tylko jeden Klub Seniora). Jest to grupa w dużym stopniu narażona na marginalizację społeczną.

Kolejnym problemem dotyczącym wszystkich mieszkańców gminy jest ich zbyt małe zaangażowanie w działania społeczne, w sprawy gminy, brak aktywności. Może to być efektem z jednej strony intensywnej działalności lokalnych władz samorządowych, którą mieszkańcy ogólnie oceniają pozytywnie, z drugiej zaś – poczucia, że nie mają żadnego wpływu na sprawy lokalne gminy.

Jak Pan/i ocenia działalność lokalnych władz samorządowych?

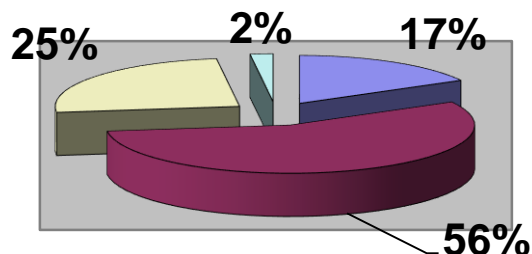
Jak Pan/i ocenia swój wpływ na sprawy lokalne gminy?

Mieszkańcom gminy brakuje miejsc, w których wspólnie mogą spędzać czas wolny, brakuje oferty aktywnych form spędzania czasu wolnego integrujących lokalną społeczność, rozwijających kulturalnie, przyciągających turystów do korzystania z wypoczynku na terenie gminy.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Czy uważa Pan/i , że na terenie gminy w sposób wystarczający organizowane są imprezy kulturalne i rozrywkowe, są miejsca, gdzie można spędzić czas wolny?

- Brak imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Niewystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Wystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Nadmiar imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego

III. CZĘŚĆ PROGRAMOWA

1. Wizja rozwoju społecznego, cele priorytetowe i cele szczegółowe

W tej części strategii zawarte są programy szczegółowe polityki i pomocy społecznej, przeznaczone do realizacji na terenie Gminy. Zostały one ujęte w formie wizji, celów priorytetowych i celów szczegółowych.

Wizja rozwoju społecznego

- wzrost szans życiowych mieszkańców oraz poprawa poziomu i jakości życia (gmina przyjazna dla ludzi)
- coraz większa aktywność i zaangażowanie mieszkańców w sprawy społeczności lokalnej (gmina tętniąca życiem)
- samorząd lokalny wspiera inicjatywy społeczne (gmina pomocna dla społeczności lokalnej)
- ekologia jako czynnik rozwoju rolnictwa specjalistycznego, turystyki i agroturystyki oraz ochrony zasobów przyrodniczych (czysta gmina, atrakcyjna dla inwestorów i turystów)

Cele priorytetowe

- I. Wzmocnienie rodziny: oświata i wychowanie dzieci i rodziców
- II. Łączymy pokolenia: opieka, aktywizacja i integracja seniorów
- III. Zwiększanie aspiracji edukacyjnych i możliwości kształcenia się
- IV. Promocja ekologii i zdrowego stylu życia
- V. Rozwój turystyki i sportu

Cele szczegółowe

I. Wzmocnienie rodziny: oświata i wychowanie dzieci i rodziców

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

1. Zacieśnienie/wzmocnienie więzi w rodzinie (np. wzrost liczby godzin i zajęć spędzanych wspólnie)
2. Pedagogizacja rodziców: umiejętności wychowawcze i wzorce osobowe
3. Upowszechnianie aktywnych form spędzania czasu wolnego (działalność integracyjna, kulturalna, edukacyjna, ekologiczna, etc.)
4. Przeciwdziałanie uzależnieniom (alkoholizm, narkomania, inne, np. Internet, gry komputerowe)
5. Edukacja proekologiczna

Cel szczegółowy I.1. Zacieśnienie/wzmocnienie więzi w rodzinie										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Organizowanie akcji „Dni Rodziny”	GOPS, szkoły, GOK, koła gospodyń wiejskich Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Rozbudowa/wzmocnienie zaplecza usługowego wspierającego rodzinę w wypełnianiu jej funkcji i zadań(światlice socjoterapeutyczne, środowiskowe itp.)	szkoły, GOPS, GOK, koła gospodyń wiejskich, Środowiskowy Dom Samopomocy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Inicjowanie/tworzenie/wdrażanie programów umożliwiających pogłębianie więzi rodzinnych w oparciu o tradycję, obyczajowość i historię własnej rodziny(np. opracowywanie	szkoły, klub seniora, GOK, światlica środowiskowa Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

genealogii rodziny) w oparciu o wspólne rozmowy (np. debaty wielopokoleniowe, dyskusje po spektaklach filmowych, moi rodzice w mojej klasie)										
Cel szczegółowy I.2. Pedagogizacja rodziców: umiejętności wychowawcze i wzorce osobowe										
1. Utworzenie i prowadzenie w szkole podstawowej i gimnazjum punktu konsultacyjnego w celu wspierania rodziców i dzieci w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej	GOPS, szkoły, Gminna Biblioteka Publiczna, koła gospodyń wiejskich Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zew.		X	X	X	X	X	X	X
2. Przygotowanie i wdrożenie programu edukacji rodziców pod hasłem np. „ Co rodzic wiedzieć powinien”, organizowanie zajęć informacyjno-warsztatowych wspomagających wiedzę rodziców na temat rozwoju dzieci i młodzieży	GOPS, szkoły, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Budowanie/rozwijanie poradnictwa i edukacji dla rodziców służących rozpoznawaniu zagrożeń i uzależnień dzieci i młodzieży	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, SP ZOZ, policja, szkoły, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy I.3. Upowszechnianie aktywnych form spędzania czasu wolnego										
1. Organizacja zajęć, imprez rekreacyjno – integracyjnych dla rodzin	GOPS, GOK, OSP, szkoły, koła gospodyń wiejskich, urząd	budżet gminy,	X	X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

	gminy, świetlice środowiskowe, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	fundusze zewnętrzne								
2. Organizowanie zróżnicowanych form turystyki krajoznawczej i kwalifikowanej -wycieczki piesze, rowerowe i przełajowe dla rodzin	GOK, GOPS, szkoły, kluby sportowe, UG, koła gospodyń wiejskich, Środowiskowy Dom Samopomocy, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Organizowanie imprez (integracyjnych, kulturalnych, edukacyjnych, ekologicznych)	GOK, Gminna Biblioteka Publiczna, szkoły, urząd gminy, GOPS, Środowiskowy Dom Samopomocy, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy I.4. Przeciwdziałanie uzależnieniom										
1. Opracowanie i wydawanie ulotek promujących zdrowy styl życia	GOPS, PCPR, PUP, szkoły, SP ZOZ, kluby sportowe, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
2. Cykliczne szkolenia związane z uzależnieniami dla rodziców	GOPS, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, policja, SP ZOZ,	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

	Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA									
3.Kontrola zakazu dystrybucji papierosów/alkoholu dzieciom i młodzieży	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, szkoły, policja,	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
4.Świadczenie pomocy terapeutycznej dla osób dotkniętych uzależnieniem	Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, GOPS, policja, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy I.5. Edukacja proekologiczna										
1. Prowadzenie systematycznych szkoleń w zakresie zasad i form ochrony środowiska naturalnego	szkoły, urząd gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, GWPK, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne			X	X	X	X	X	X
2. Opracowywanie i wydawanie ulotek promujących ochronę środowiska	szkoły, urząd gminy, Gminna Biblioteka Publiczna, GOK , Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3.Włączanie instytucji oraz organizacji zajmujących się ochroną środowiska naturalnego w ramach edukacji ekologicznej młodego	Szkoły, GWPK, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

pokolenia i działania na rzecz ochrony zasobów naturalnych										
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. Łączymy pokolenia: opieka, aktywizacja i integracja seniorów

1. Uruchomienie systemu usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych
2. Rozszerzenie i urozmaicenie oferty zajęć dla osób starszych
3. Rozbudowa infrastruktury (zaplecza) dla prowadzenia zajęć dla osób starszych
4. Zwiększenie liczby seniorów uczestniczących w życiu społeczności lokalnej, zwłaszcza seniorów zamieszkujących we wsiach odległych od Baruchowa

Cel szczegółowy II.1. Uruchomienie systemu usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Zorganizowanie i prowadzenie pomocy sąsiedzkiej	SP ZOZ, GOPS, ŚDS, urząd gminy, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie akcji np. „białych niedziel”	SP ZOZ, GOPS, ŚDS, urząd gminy, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Zwiększenie zakresu usług i świadczeń medycznych (specjalistycznych)	SP ZOZ, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Cel szczegółowy II.2. Rozszerzenie i urozmaicenie oferty zajęć dla osób starszych										
1. Utworzenie i prowadzenie Klubów Seniora	GOK, GOPS, ŚDS, urząd gminy, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie wycieczek, wspólnych spotkań dla seniorów	GOK, koła gospodyń wiejskich, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy II.3. Rozbudowa infrastruktury (zaplecza) dla prowadzenia zajęć dla osób starszych										
1. Adaptacja świetlic oraz pomieszczeń do działalności społecznej	OSP, rady sołeckie, koła gospodyń, GOPS, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X					
2. Prowadzenie świetlic, utrzymanie, doposażenie świetlic i pomieszczeń	GOK, szkoły, kluby sportowe, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy II.4. Zwiększenie liczby seniorów uczestniczących w życiu społeczności lokalnej										
1. Organizowanie imprez wielopokoleniowych celem przekazywania młodemu pokoleniu tradycji oraz dawnych obyczajów	GOK, koła gospodyń wiejskich, klub seniora, rady sołeckie, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Likwidacja barier architektonicznych	klub seniora, GOK, GOPS, koła gospodyń wiejskich, rady sołeckie	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

III. Zwiększanie aspiracji edukacyjnych i możliwości kształcenia się

1. Prowadzenie edukacji przedszkolnej
2. Zapewnienie dodatkowych zajęć dzieciom
3. Doposażenie szkoły (rozwój infrastruktury szkolnej)

Cel szczegółowy III.1. Prowadzenie edukacji przedszkolnej										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Prowadzenie przedszkola	urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy III.2. Zapewnienie dodatkowych zajęć dzieciom										
1. Organizowanie dodatkowych zajęć dla: uczniów zdolnych oraz mających problemy w nauce	urząd gminy, szkoły, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Organizacja wycieczek edukacyjnych, krajoznawczych dla dzieci i młodzieży z gminy	Szkoły, GOK, GOPS, Gminna Biblioteka Publiczna , Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Organizowanie zajęć sportowych	kluby sportowe, szkoły, GOK, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

4. Wprowadzenie w placówkach oświatowych korepetycji w formie wolontariatu nauczycielskiego, studenckiego i uczniowskiego	szkoła	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy III.3. Dopuszczenie szkoły (rozwój infrastruktury szkolnej)										
1. Dopuszczenie szkół w nowoczesny sprzęt, środki i pomoce dydaktyczne	szkoły, urząd gminy, Rada Rodziców	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

IV. Promocja ekologii i zdrowego stylu życia

1. Stymulowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego (w kontekście walki z bezrobociem)
2. Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i segregacja śmieci ,
3. Pielęgnacja terenów zielonych, dbałość o pobocza, o estetykę gminy.

Cel szczegółowy IV.1. Stymulowanie rozwoju rolnictwa ekologicznego										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Organizowanie szkoleń dot. podnoszenia kwalifikacji w zakresie zakładania własnej działalności: rolnictwo	urząd gminy, szkoły, rady sołeckie, koła gospodyń wiejskich, ODR	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

ekologiczne, agroturystyka										
2. Organizowanie warsztatów, szkoleń, wykładów w celu podnoszenia świadomości w zakresie zdrowego żywienia rodziny, dbałości o zdrowie, podnoszenie świadomości ekologicznej	szkoły, urząd gminy, rady sołeckie, koła gospodyń wiejskich, Ośrodek Doradztwa Rolniczego, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Stworzenie i funkcjonowanie systemu informacyjnego dotyczącego rolnictwa ekologicznego	urząd gminy, Ośrodek Doradztwa Rolniczego	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy IV.2. Likwidacja nielegalnych wysypisk śmieci i segregacja śmieci										
1. Likwidowanie nielegalnych wysypisk śmieci	ZGKiMR, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Organizowanie szkoleń, wykładów w celu podniesienia świadomości ekologicznej mieszkańców	szkoły, GOK, urząd gminy, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3. Doposażanie gminy w pojemniki segregacyjne na odpady	ZGKiMR, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy IV.3. Pielęgnacja terenów zielonych, dbałość o pobocza, o estetykę gminy										
1. Organizowanie cyklicznych konkursów na najpiękniejszy ogród	szkoły, OSP, GOK, GOPS, koła gospodyń wiejskich, rady sołeckie,	ń		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

	Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA									
2.Organizowanie cyklicznych akcji dla młodzieży „Sprzątanie świata”	szkoły	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X
3.Zamieszczenie tablic edukacyjno-informujących o konieczności dbania o środowisko	ZGKiMR, urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

V. Rozwój turystyki i sportu

1. Tworzenie i wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej (w kontekście walki z bezrobociem)
2. Zagospodarowanie i rozbudowa bazy turystycznej
3. Promocja rekreacji w ruchu i rozbudowa infrastruktury sportowej, zarówno dla mieszkańców gminy, jak i turystów wypoczywających w gminie, np. rozbudowa sieci ścieżek rowerowych.

Cel szczegółowy V.1. Tworzenie i wspieranie rozwoju bazy agroturystycznej										
Działania	Instytucje odpowiedzialne/ Realizatorzy	Źródła finansowania	Okres realizacji							
			2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Działalność promocyjno – wydawnicza poświęcona możliwościom turystycznym gminy	urząd gminy, Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego, Stowarzyszenie dla Pokoleń	budżet gminy, fundusze zewnętrzne		X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

	RODZINA									
2. Utrzymanie istniejących tras turystycznych i tworzenie nowych	urząd gminy, Stowarzyszenie Gmin Turystycznych Pojezierza Gostynińskiego	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Szkolenia dla osób chętnych do tworzenia/rozwoju gospodarstw turystycznych	Ośrodek Doradztwa Rolniczego	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy V.2. Zagospodarowanie i rozbudowa bazy turystycznej										
1. Wyznaczenie i utrzymanie kąpielisk, plaż, placów zabaw	urząd gminy, rady sołeckie	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
Cel szczegółowy V.3. Promocja rekreacji w ruchu i rozbudowa infrastruktury sportowej, zarówno dla mieszkańców gminy, jak i turystów wypoczywających w gminie										
1. Rozbudowa i utrzymanie sieci ścieżek rowerowych	urząd gminy	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
2. Udostępnianie kompleksu sportowego dla mieszkańców turystów wypoczywających na terenie gminy	urząd gminy, szkoły, GOK	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X
3. Organizowanie cyklicznych imprez integrujących mieszkańców gminy z osobami wypoczywającymi na terenie gminy	GOK, szkoły, Stowarzyszenie dla Pokoleń RODZINA	budżet gminy, fundusze zewnętrzne	X	X	X	X	X	X	X	X

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

2. Podmioty odpowiedzialne za realizację strategii i podmioty wspierające

- Wójt Gminy Baruchowo,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Powiatowy Urząd Pracy,
- Szkoła Podstawowa i Gimnazjum w Baruchowie,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- lokalni liderzy.

3. Finansowanie strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w Strategii jest jej finansowanie. Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu gminy finansowane z jej dochodów;
- środki przekazane gminie z budżetu państwa (dotacje);
- środki pozyskane z funduszy krajowych (PFRON);
- środki pozyskane z funduszy pomocowych Unii Europejskiej.

4. Monitoring i wdrażanie strategii

Realizacja założeń zawartych w Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych objęta jest monitoringiem w celu weryfikacji i aktualizacji wcześniej przyjętych założeń do aktualnych warunków, potrzeb i możliwości finansowych gminy.

Monitoring i ewaluacja zapisów strategicznych polegają na systematycznej ocenie realizowanych działań oraz modyfikacji kierunków działania w przypadku istotnych zmian społecznych, które mają pojawić się poprzez zmianę regulacji prawnych, czy też pojawiania się innych problemów społecznych.

Monitorowanie strategii umożliwi zatem:

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- bieżącą ocenę realizacji programów i zadań – pod względem realizacji celów i osiągniętych rezultatów;
- prognozowanie ewentualnych zmian warunków realizacji strategii;
- dokonywanie bieżących korekt i poprawek;
- podjęcie działań zabezpieczających i naprawczych;
- informowanie społeczności lokalnej o uzyskanych rezultatach.

Podmiotem odpowiedzialnym za monitorowanie strategii będzie Urząd Gminy Baruchowo.

Skuteczność wdrażania Strategii poddawana będzie bieżącej ocenie przez Radę Gminy (raz w roku Rada Gminy otrzyma raport z realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych).

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

IV. UWAGI KOŃCOWE

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych gminy Baruchowo na lata 2016 – 2023 jest wieloletnim dokumentem programowym, który ma istotne znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa społecznego mieszkańców gminy Baruchowo, w szczególności grup zagrożonych wykluczeniem.

W toku prac nad strategią dokonano wytyczenia kierunków polityki społecznej i wynikających z niej działań prowadzonych w gminie Baruchowo w odniesieniu do grup zagrożonych wykluczeniem społecznym do roku 2023. Punktem wyjścia była identyfikacja problemów grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, jak również analiza kierunków działań w przyszłości.

Strategia stanowi również podstawę do tworzenia bardziej szczegółowych programów działania tzw. Projektów wykonawczych, poprawiających jakość życia we wszystkich sferach społecznych.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest systemowym sposobem zajmowania się problemami osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, a w szerszym rozumieniu może być podstawą prowadzenia przez władze gminy Baruchowo lokalnej polityki społecznej. Strategia w efekcie winna stać się impulsem do dalszych działań podejmowanych w kierunku budowania lokalnego społeczeństwa obywatelskiego. Realizacja Strategia wymaga bowiem dużej konsekwencji i wspólnej pracy wszystkich podmiotów lokalnych: władz samorządowych, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych, lokalnych liderów oraz mieszkańców gminy Baruchowo.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

Załącznik

ANKIETA

Szanowni Państwo!

Niniejsza ankieta ma na celu identyfikację problemów społecznych na terenie gminy Baruchowo celem opracowania Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych mającą stanowić podstawę do realizacji względnie trwałych wzorów interwencji społecznych w celu poprawy tych stanów rzeczy (zjawisk) występujących w obrębie lokalnej społeczności, które są oceniane negatywnie.

Mając na uwadze tak ważny cel prosimy uprzejmie o aprobatę naszych zamiarów i pomoc przez szczere i dokładne odpowiedzi. Badania są anonimowe i będą wykorzystane dla wspólnego dobra, którym jest poprawa jakości życia w gminie Baruchowo.

Z poważaniem

Zespół opracowujący

Gminną Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych

1. Płeć: **(właściwe podkreśl)** kobieta mężczyzna
2. Wiek **(wpisz)**
3. Stan cywilny: **(właściwe podkreśl)**
 - żonaty/mężatka
 - wdowiec/wdowa
 - rozwiedziony/rozwiedziona
 - kawaler/panna
4. Liczba dzieci w rodzinie **(wpisz)**
5. Wykształcenie **(właściwe podkreśl)**
 - niepełne podstawowe

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- podstawowe
- zawodowe
- średnie
- wyższe

6. Czy jest Pan/i osobą pracującą? **(właściwe podkreśl)**

- Pracuję zawodowo
- Jestem bierny/a zawodowo
- Jestem bezrobotny/a

7. Czy przy obecnym dochodzie Pana/i gospodarstwo domowe wiąże koniec z końcem? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Z wielką trudnością
- Z pewną trudnością
- Bez problemu

8. W Pana/i odczuciu sytuacja dochodowa gospodarstwa domowego w ostatnich latach: **(właściwe podkreśl)**

- Pogorszyła się?
- Poprawiła się?
- Nie zmieniła się?

9. Jakie działania podejmuje Pana/i rodzina dla zaspokojenia bieżących potrzeb (chodzi np. o utrzymanie domu, wyżywienie rodziny itp.)

(proszę podkreślić odpowiedź na każde pytanie odpowiednio do Pana/i sytuacji)

• Wykorzystuje zgromadzone oszczędności	TAK	NIE
• Wyzbywa się posiadanego majątku (sprzedaje dobra rzeczowe)	TAK	NIE
• Ogranicza bieżące potrzeby	TAK	NIE
• Zaciąga pożyczki	TAK	NIE
• Korzysta z pomocy krewnych	TAK	NIE
• Korzysta z pomocy Kościoła	TAK	NIE

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- Korzysta z pomocy opieki społecznej TAK NIE
- Członek rodziny podejmuj e dodatkową pracę TAK NIE
- Nie podejmujemy żadnych działań TAK NIE
- Starcza nam na bieżące potrzeby TAK NIE

10. Czy w Pana/i odczuciu na terenie gminy występuje ubóstwo? **(właściwe podkreśl)**
TAK NIE

11. Jakie rodziny bądź osoby są zagrożone ubóstwem? **(podkreśl odpowiedzi, które uważasz za właściwe)**

- Osoby dotknięte problemem uzależnienia
- Osoby bezrobotne
- Osoby uzyskujące niskie dochody
- Rodziny wielodzietne
- Osoby starsze i samotne
- Osoby chore
- Osoby samotnie wychowujące dzieci

12. Jeśli rodziny żyją biednie czym według Pana/i jest to spowodowane? **(właściwe podkreśl)**

• Brak pracy	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Niezaradność życiowa	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Niskie zarobki	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Lenistwo	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Alkoholizm	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Przewlekła choroba	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Wielodzietność	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Dziedziczenie ubóstwa	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Inne.....	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE

13. Czy Pan/i uważa, że na terenie gminy występuje problem uzależnień? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- Nie
- Trudno powiedzieć
- Dotyczy niewielkiej liczby osób
- Dotyczy bardzo wielkiej grupy osób

14. Jakie osoby bądź rodziny są zagrożone uzależnieniami? **(podkreśl odpowiedzi, które uważasz za właściwe)**

- osoby bezrobotne
- rodziny dysfunkcyjne
- osoby samotne
- osoby uzyskujące niskie dochody
- rodziny wielodzietne
- osoby bezdomne
- osoby pracujące
- osoby starsze
- osoby niewykształcone

15. Czy na terenie gminy oferta pomocy osobom uzależnionym jest wystarczająca? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- tak
- trudno powiedzieć
- nie

16. Według Pana/i jakie problemy dotyczą osób starszych na terenie naszej gminy? **(podkreśl odpowiedzi, które uważasz za właściwe)**

- Choroby
- Brak opieki ze strony rodziny
- Niepełnosprawność
- Samotność
- Ubóstwo i bieda

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- Inne.....

17. Czy oferta pomocy osobom starszym na terenie gminy jest wystarczająca? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Tak
- Trudno powiedzieć
- Nie

18. Jeśli według Pana/i pomoc dla osób starszych jest niewystarczająca, czego brakuje? **(właściwe podkreśl)**

• Dostępu do placówek leczniczych	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Usług opiekuńczych	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Możliwości spotkań we własnym gronie	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE
• Inne.....	GŁÓWNIE	PO CZĘŚCI	NIE

19. Czy w Pana/i ocenie istnieje zjawisko przemocy domowej? **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Nie znam takich przypadków
- Znam takie przypadki
- Nie słyszałem o takich przypadkach
- Słyszałem o takich przypadkach

20. Czy zna Pan/i rodziny z terenu gminy, w których: **(właściwe podkreśl)**

• Dzieci są niedożywione	TAK	NIE
• Dzieci są zaniedbane (brudne, nieodpowiednio ubrane)	TAK	NIE
• Rodzice nie poświęcają dzieciom czasu	TAK	NIE
• Dzieci są bite	TAK	NIE
• Dzieci są molestowane seksualnie	TAK	NIE

21. Czy są to rodziny, w których: **(właściwe podkreśl)**

- występuje alkoholizm lub inne uzależnienie
- występuje ubóstwo
- występuje przestępczość

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- niepełne
- niezaradne życiowo
- bez wzorców moralnych

22. Czy Pan/i uważa, że gmina jest miejscem bezpiecznym dla mieszkańców **(podkreśl jedną z odpowiedzi)**

- Tak
- Jest średnio bezpiecznie
- Nie

23. Jak Pan/i ocenia swój wpływ na sprawy lokalne gminy **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Mam duży wpływ na sprawy lokalne gminy
- Mam niewielki wpływ na sprawy lokalne gminy
- Nie mam żadnego wpływu na sprawy lokalne gminy

24. Jak Pan/i ocenia działalność władz lokalnych samorządowych **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Bardzo źle
- Źle
- Przeciętnie
- Dobrze
- Bardzo dobrze

25. Jak Pan/i ocenia pracowitość, zaradność i przedsiębiorczość mieszkańców gminy **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Źle
- Przeciętnie
- Dobrze
- Bardzo dobrze

26. Czy uważa Pan/i, że na terenie gminy jest możliwość znalezienia i podjęcia zatrudnienia? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Nie ma żadnej możliwości

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Baruchowo na lata 2016-2023

- Jest niewielka możliwość
- Jest duża możliwość

27. Czy uważa Pan/i, że mieszkańcy gminy mogliby utrzymywać się z turystyki? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Tak
- Trudno powiedzieć
- Nie

28. Czy sądzi Pan/i, że nasza gmina ma zdrowe środowisko? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Tak
- Trudno powiedzieć
- Nie

29. Czy uważa Pan/i, że na terenie gminy w sposób wystarczający organizowane są imprezy kulturalne i rozrywkowe, są miejsca, gdzie można spędzić czas wolny? **(podkreśl jedną odpowiedź)**

- Brak imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Niewystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Wystarczająca liczba imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego
- Nadmiar imprez kulturalno-rozrywkowych i miejsc spędzania czasu wolnego